Ն. 4689 — 1881 ՅՈՒԼԻՍ 8 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒԼԻՍ 20 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — Ն. 4689

ԳԻՆԸ

Խրթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճմուայէ 3
Վէ 6 ամսէ 4
Ամբողջ տարի 8
Իսկ արտասահմանի համար՝ Պիր նիսխէ 20 փարա։

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճմուայէ 10
Վէ 6 ամսէ 5
Բոլոր իսթէքէ պէրէ ապիա տիր։

Մասիսի Էջերեան

ՄԻՍԻՆԱՅԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԻԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իչին սահմանը 3 ղր.
Իքինճի » » » 2 ղր.
Դէֆթէրինճի » » » 1 ղր.

Դրան սրբազանա գծուարմանան իրաւունք ու իխթարամբն սահմանը 5 ղր.

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խանէ եաղըրը Խրթանպոլտա, Դալաքատա Բէնկլիէ-պազարընտա Իրսի խանէնտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ.

ՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

١٢٩٧ ԹԷՄՈՒԶ ٨

١٢٩٨ ՇԱՊԱՆ ٢٢

20 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Թունուս, 18 յուլիս

Տիւն Սֆաքս ճիվարընտա, էշգընա իւ Ֆրանսըզլար ապատընտա վուգու պուլան պիր միւսատէմէտ, 300 Սֆաքսը իւ 200 Արապ սիւարիսի Թէլէֆ օլմուշ, վէ էշգընանը բէյլիսի տախի մագթուլար իչինէ պուլունմուշ տուր։

Պաշ վէքիլ Մուսթաֆա բաշա իլէ մանէթի, պու կիւն Ֆրանսատան պուրատա վասլ օլմուշլար տըր։

Լօնտրա, 18 յուլիս

Թունուս մէսալիհինէ տայիր պու կիւն Նէր օլունան էէնի Մավի քիթապը հավի պուլունտուղու էվրագը տայիրէ արաշընտա, յունիս 22 Թարիխիւլէ լօրտ Կըրանվիլ Թարաֆընտան, Ինկիլթէրրանը Բարիս սէֆիրի լօրտ Լաեանա կէօնտէրիլմիշ պիր Թէլէկրաֆ տախի պուլունուեար։ Միւշարիէյհ, պունտա, Ինկիլթէրրանը Թունուստաքի Թէպաս վէ Թինարէթի, էֆտանէ միւթէզարրուր օլմաղնա, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրանը Թունուստաքի մէնֆաաթլարընը, մուխասէմէտ կիրիշմէսինի իճապ իտէճէք պիր սէպէպ օլմատըղընը պէեան իթմիշ տիր։

Բարիս, 19 յուլիս

Մէճլիսի մէպուսանտա սաղ թարաֆ մէպուսարընտան Մ. տիւ Պօրտան, ճէզայիր վուգուաթլարը հագգընտա հէյլէթի միւքելլեը խութիվապ իլէ, ճէզայիր վալիսի Մ. Ալլէր Կրէվիյի իխթիլալա մէսուլ կէօսթէրմիշ տիր։

Բէյլիսի վէքիլա Մ. Ժիւլ Ֆէրրի, ճէզայիր վալիսինի միւրաճաատ իտ[illegible] մանախարէն ճէզայիր աաքէրի գօմանտանը Թայէն իտիրմիշ օլան ժէնէրալ Սօսիէնին, հարաքէաթը աաքէրիէե խուսուսունտա հուրրիէթի թամէմէսի օլաճաղընը պէեան իթմիշ տիր։

Մ. Ժիւլ Ֆէրրի, մէսէլէյի եէվմիէսինին դապուլ վէ եա ատէմի դապուլինի թէքլիֆ իթտիկինտէն, 130 բէյէ գարշը 353 բէյ իլէ դապուլ օլունմուշ տուր։

Թունուս, 19 յուլիս

Թունուս պէյի, Մֆաքսըն զապթընտան տօլաեը Մ. Բուսթանը թէպրիք էյլմիշ տիր։

Սֆաքստա պուլունան Ֆրանսըզ ասաքիրի գօմանտանը, չէհրի մէզքիւրէ, 15 միլիոն ֆրանգ մուհարէպէ թազմինաթը վաղ իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 19 յուլիս

Պէրլինտէն Մորնինգ Բօսթ զազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիմիշ տիր։ «Բիվանէթէ կէօրէ, պիր գաչ հաֆթատան պէրու Բարիստէ պուլունան ժէնէրալ Սգոսկլէֆ, Ֆրանսա իլէ Բուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ ադամը իչին, կիզլի պիր մէմուրիէթլէ միւքէլլէֆ պուլունմադտա տըր։»

(ԱԼԼՈՒՆԻ Հէրալտա մախսուս Բէլէկրաֆըրը)

Աթինա, 19 յուլիս

Բազար կիւնիւ, Ֆալէրտէ դրալ Թարաֆընտան վէրիլէն սօն զիեաֆէթէ տաւէթլի օլան ղէվաթա տայիր տունքի թէլէկրաֆընտա վիրտիկիմ մալիւմաթը, շու վէճհ իլէ թասհիհ իտիրմի։ Եէվմի մէզքիւրտէ գրալը միւսաֆիրլերի, Իթալիա սէֆիրի Մ. Գուրթօբասի, Տուրլիսնամ սէֆինէ գաբթանը, Իթալիա գօմիսէրի, վէ Ինկիլիզ գօմիսէրլերի գաբթան Սվէն իլէ միւշդիմ վէնտան, վէ Սմֆիթրիթ նամ Նունան ֆըրգաթինի գաբթանը վէ տիկէր պազը Նունան զապթանը իտիլէր։

Մ. Գուլմունտուրօ եէլ ազրըսընա միւպթէլա օլուշ, իսթիրահաթ վէ թէտավիլէ միւհթաճ օլտուղունտան, պու կիւն Մէթօն զապըճալարընա կիտիեօր, վէ մուվագգաթէն խարիճիէե նէզարէթի վէքալէթինէ Մ. Ռիգաքիսի պրագրեօր։

Ինկիլիզ սէֆիրի Մ. Ֆօրտ, նիւզուլ սէպէպինտէն, դաեէթլի միւզտարրըպ օլուպ, սէֆարէթ աթաչէ մէմուրու Մ. Ա. Ս. Ռէյքըսը տախի կիւնէշ վուրմուշ տուր։ Իքիսի տէ պու կիւն պիր ադ իյի տիրլէր։

Կրան տիւգ Գօնսթանթէն Նաբօլիտէն Աթինաեա կէլմիշ տիր։

(Մէտֆէրա մախսուս Բէլէկրաֆըրը)

Բարիս, 19 յուլիս

Պանգալար իթթիհատը խարիճինտէ վէ օնլարա գարշը հարէքէթ վէ մուամէլէ իտէն պիր պանգանը տէսիսէլէրի սէպէպինտէն։ Բահվիրթը Օսմանիէե համլէրի ըսմի վէքիլերինին ադիսէթի թէէխիրօրունտուշ տուր։ Մէզքիւր տէսիսէլէր քիմէտէն, կիզլի օլմաեաղ։ Օսմանը սէֆարէթի վէ Պապը Ալի վուգուի հալտէն խապերտար օլաճագ տըրլար։

Ճէզայիր հավատիաթը մէհմուն օլունաճագ սուրէթտէ տիր։ Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, Թրանսաթլանթիգ նամ վապօր գումբանեասը, դրամէն, ասաքիր նագլինտէն թէրաքիմ իթմիշ պիսիք պիր թէմէթիւ թագսիմ իտէճէք տիր։

Լօնտրա, 19 յուլիս

Մուրախխասլարը ազիմէթինի մէնն իյլէմէք իւզրէ չըգարըլան միւշքիլաթը էօնիւ ալընտըղընա տայիր պիր շայեա տէվերան իթմիշ իսէ տէ, պու շայեա թաստիգ միւհթաճ տըր։

Եունանլըլար, Եունան գրալը հազրէթլէրինէ վէ միւշարիէյ հին պաշ վէքիլինէ թագտիմ իթմէք իւզրէ, դըյմէթտար պիր պէրկիւզար հազըրլամագ իչին, պիր իեանէ տէֆթէրի ալմագ իսթէմէքտէ տիրլէր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Շուրայի մուիեէ ազասընտան Բիզա էֆէնտիսինին, միւֆէթթիշլիք մէմուրիեթինէ Հալէպէ կիտէճէկի [illegible]

Գայսէրիեէ նամ վապօր, եէնի ասաքիր էֆրատընը ալարագ, պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրիսաատէթտէն եէմէնէ կիտէճէք, վէ եէմէնտէն տախի վաղբթլարը թէքմիլ օլմուշ ասաքիրի ալըպ կէթիրէճէք տիր։

Շէյխ Իւպէյտուլլահլէն պու կիւն Իսթանպօլա վասլ օլաճաղընը Վագրթ եաղըեօր։

Գարատաղ ճիհէթի ճէնուպը շարգի հուտուտու թէսիիեսի մատէսի իչին, տիւէյի էճնէպիեէ սիւֆէրասը, խարիճիեէ նազրրը բաշա հազրէթլէրինէ պազը թէպիղաթա պուլունմուշլար տըր։

Մարիցա ղազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, պու կիւնլէրտէ Բօսոպ պազանընտա բէք չօգ Պուլկար հայտուտ չէթէլէրի թիւրէյիպ, պունլար գարիեէլէրտէն Միւսլիման վէ Խրիսթիան քէսանը տաղա գաշըրմադտա օլուպ, հաթթա կէչէն կիւն պիր բաբասընը օղլունու տախի չալըպ, 200 լիրա բարա թալէպ իթմէքտէ օլտուգլարը կիսպի, տահա սայիր չէթէլէր տախի օրալարտա թօքլանմադտա իմիշլէր։

Այասընտան նազէրիեէ գատար օլան տէմիր եօլ խաթթը շիպէոնին ինշասաթը խիթամ պուլտուղու ճիհէթլէ, կէչէն կիւն բէք չօգ քէսան հազըր պուլունտուղու հալտէ քիչատ օլունմուշ տուր։

Իսթանպուլ զազէթասընէն գավլինճ, թահվիլաթը Օսմանիեէ ասհապընէն վէքիլէրի, Իսթանպօլա կէլմիքլէրինտէ, տէվլէթի Ալիեէ-նին մուվազէնէի մալիեէսինի, վէ վարիտաթը հազրէյի վէ մէսարիֆի թէտգիդ իթմէք նէյլյէթինտէ պուլունաճաղլար, վէ պու խուսուսատա բրօկրամարը զապուլ օլունմատընը հալտէ, իսթիֆալարընը վիրիպ ավտէթ իտէճէքլէր տիր։ Ավսթրիա վէ Իթալիատա պուլունան Թահվիլաթը Օսմանիեէ ասհապը թարաֆընտան տախի վէքիլէր թայէ-լէսիսնէ օլունտուճագ տըր։ Բուսիա, թազմինտէ հարպիեէյի իլէրուտէ թէավիեէ իթմէք իւզրէ, ասհապը թահվիլաթի վէքիլերինին մուամէլէսինա վագէֆ օլմագ իւզրէ, պիր մէմուր թայէին իտէճէք իմիշ։

Պէնկազի լիման մէմուրը սաղ գօլ աղասը Ահմէտ պէյին պու քէրրէ ասքէրտէն թարտ վէ իխրաճ օլունտուղու, վէ սայիր պազը քիմէանէլէրին թահթը թէզրբա ալընտըղը իշիտիլմիշ տիր։

Զըգան բաղար կիւնիւ, Լոյտ գումբանեասընէն Իրիս նամ վապօրու, տէրտունինտէ Ատա գալէսի մուհիմմաթը հարպիեէսինտէն պագի գալըպ տա, Գալաս իսկէլէսինտէ պուլունան 26 թօր վէ էտէվաթ իլէ պիրլիքտէ 299 տուէտ թիւֆէնք ատ. քիրի օլտուղու, վէ արգասընտա տախի միհիմմաթ ատ. քիրի տիկէր պիր սէֆինէ պաղը պուլունտուղու հալտէ, Գալատան Իսթանպօլ լիմանընա կէլմիշ տիր։

Ճէզայիրի պահրը Սէֆիտ վիլայէթի սապզ ատլիեէ միւֆէթթիշլիք Գօնսթան բաշա, պու քէրրէ Տէրիսաատէթէ կէմիշ տիր։

Արթա քէօբրիսինտէ, հիւքիւմէթի մահէլլեեէ [illegible] թէէսիս օլունան կէսմրիւք գօրտունու հագգընտա, տիւէյի մուազզամա սիֆէրասընէն միւնֆէրիտէն պազը թէպիղաթ իճրա իլլեեէճէքլէրինի, Եունան սէֆիրի Մ. Գունտուրիոթիեէ պէեան իթտիքլէրինի եազմըշ խիք։

Այնան սօն մալիւմաթա նէզարէն, սիւֆէրայի միւշարիէյհիմ թէպիղաթը մէզքիւրէյի իֆա իթմիշ օլտուղընընտան, հարպիեէ վէ խարիճիեէ նէզարէթլէրինտէն օրասա պուլունան Օսմանը գօմիսէրլէրինտէն քէյֆիեէթ սորուլմուշ տուր։ Մէզքիւր կէսմրիւք գօրտունունն թէէսիսի մատտէսի, Պապը Ալինին մէճհուլու օլտուղու միսիլու, կէրէք Արթա վէ կէրէք էթրաֆը Իսլամ էհալիսինին մէնաֆիյինէ մուղայիր օլտուղունտան պահսլա, սիւֆէրայի միւշարիէյհիմ մէէքիւլմի վէ մէշրուսաթի իչին, Իթալիա վէ Սիրիս պէյնինտէ օլտուղու կիպի, օրասա տախի մուաֆիեէթ ուսուլինին վաղ վէ թէէսիս խիլմէսինի թէքլիֆ իլլեմիշլէր տիր։

Պապը Ալի, պու պապատ պիր ճէվապ վիրմէք իչին, գօմիսէրլէրին վիրճէճէքլէրի իլդահաթա պէքլէմէքտէ տիր։

Ֆիլիպէտէ թապ օլունան Մարիցա զազէթասընէն Պուլկարիսթանա կիրմէսի եատադ խիլմիշ տիր։

Ալթինանքն բէսմի զազէթասընտա նէշր օլունան պիր գարարնամէեէ նէզարէն, Եունան հիւքիւմէթի ազրաղիյի մէթրուքէտէ միլքիեէճէ շիմտիքի թագսիմաթը, միւտիրլիքլէրտէն մուատա, լպգա իթմիշտիր։ Եունան գօմիսէրլէրի, Եունան նիզամաթընէն ահքեամը ուսմանիեէսինէ մուվաֆէգ օլմատան ահքեամը միւսթէնա օլմագ շարթըյլա Օսմանլը նիզամաթը մէվճուտէսինի մուվագգաթէն իճրա, վէ սայիր տէվլէթլէր իլէ մուամէլէլէրինի, Պապը Ալի իլէ տէվլէթլէր պէյնինտէ ճալիլի օլան մուահէտէլէրէ թամամիլգ իսէճէքլէր տիր։ Ուսմուրը ինզիպա թիեէ, ժանտարմաեա վէ պէլէտիեէ մէմուրլարընա հէվալէ օլունմուշ տուր։

Եունան գօմիսէրլէրի մէմուրիեթլէրինէ պաշլատըղլարընտա, թահրիրի նուֆուս ուսուլինի իճրա իտէճէքլէր տիր։ Հատտը պիլուղտէ պուլունան էհալի, Եունան թէպարիեթինի գապուլ իթտիքլէրինէ, տայիր եէմին իտէճէքլէր տիր։ Ցիկէր պիր գարարնամէ մուճիպինճէ իտարէյի ճէտիսէնին իսպիտտաի թէէսիսինտէ, իքի մահ միւտտէթլէ, էհալի պէյնինտէ թէքէվվիւն լտէն հուդուգ տավարարը թէէխիր օլունմուշ տուր։

Էեուպ թարաֆլարընտա, չէքիրկէլէրին մահսուլաթա զարար վիրտիքլէրի, վէ իթթիֆալարընա զայրէթ խորլմէքտէ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Գասթամոնի վալիսի Ղալիպ բաշա հազրէթլէրինին մախտումի, խարիճիեէ նէզարէթի թահրիրաթը էճնէպիեէ միւթէհայիզանը խիւլէֆասընտան Սաաբգ պէյին, բաղար իրթէսի կիճէսի, սաաթ իքի բատտէլէրինտէ, էրէն քէօյունտէքի քէօչկէտունտէ շէնլիք իմիշ օլտուղու, մութէասիֆ վագթի ղազէթասընտա օգունմուշ տուր։

Միրի միմանիէյհ, բաղար իրթէսի ազշամը, սաաթ եարիմ բատտէլէրինտէ, պաղճէեա, «պագ ըէվորվըրա, տօլը՞ մու, պէն քէնտիմի էօլտիւրէճէյիմ» տիմէսի իւզէրինէ, պաղճը նասիհաթա գալգըշմըշ, վէ խայրի չալըշմըշ իսէ տէ, «էկէր միմանատի իտէր իսէն, սէնի տախի էօլտիւրիւրիմ» ճէվապընը ալաբաղընտան, պիր թագրիպ իչի գօմշուլարա խապէր վիրմէք, վէ պու սուրէթլէ էֆէնտիլիգատէսինի վիգաեէ իլլէմէք իւզրէ, պաղճընէն պաղտան ուզաղլանմասընը ֆէբրուարի իթթիխազ իլլեեէրէք, միւմանիէյհ պիր կէօքսիսինտէն վէ պիրտէ չէնէսինտէն քէնտինի վուրմուշ, վէ էթրաֆտան գօշանլար միւմանիէյհին եէրտէ սէրիմիշ, վէ բուհտունու թէսլիմ իթմիշ օլտուղունու կէօրմիշլէր տիր։

Վալիտէսի պունտան պիր պուչուգ այ էվվէլ, ԳԷՉԸՅԼԸ Գասթամոնիեէ կիթմիշ, վէ միւմանիէյհ եալընըզ քէօչկտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ, վէ վալիտէսիյէ բէտերինէ եաղաբը վասիեէթնամէտէ, «պէն Միւսլիման օղլու Միւսլիմանըմ», պէօյլէ եաշամագտան իսէ, ահրէթէ կէթմէյի տահա էվվէլտատա իտէրիմ, պինտէն ալէյհ գարարնամէմ աֆվ օլունուր։ Ա՛հ, պէնի Նայիլէմին եանընա կէօմիւնէր։ Իպարէսի, սայիր եաղըլարտան տահա զիեատէ օղունուր սուրէթտէ իմիշ։ Միրի միմանիէյհ, հէնուզ 23 եաշընը թէքմիլ իթմիշ պիր կէնճ իտի։

Էսթէրն Թէլէկրաֆ գումբանի նամ տէնիզ թէլէկրաֆ խաթթը ղումբանեասը միւտիրի, Ինկիլիզ մէպուսանընտան Մ. Բէնտէր թարաֆընտան Օսմանլը սուլարընա աթըմբշ օլան տէնիզ թէլլերինտէն պիր մըդտարընընը զաեէթ միւղէյեէն պիր դութաու ատրունինէ գօնուլմուշ պատուզու հայտէ, խաբիքայի հազրէթի Բատիշահիեէ թադտամ օլունմուշ օլտուղու, Էէվանթի Հէրալտ բիմահաթընտան տըր։

Էմլաք գըյմէթինին եազըլտըղը զէման, ֆահիշ թախմին իտիրմէսինտէն պահսլա, պու գըյմէթլէրին թէնզիլի հագգընտա վերիլէն արզուհալար, Շէհիր էմանէթինտէն գօմիսիոնը մախսուսունա հէվալէ օլունարտագ, շիմտիեէ գատար էմլաքընը գըյմէթլերի եազընըշ թախմինճիլէր թարաֆընտան թէնզիլ օլունմագտա պուլունտուղու հալտէ, թախմինճիլէր թարաֆընտան պաղը սուի իսթիմալաթ վուգուի, շէհիր էմինի Մազհար բաշա հազրէթլէրինին զուլազընա տէյսիքտէ, Խազինէյի ճէլիլէյի զարարատան վիգաեէ մագսէտիյլէ, էմլաք գըյմէթինին թէնզիլինէ տայիր խուսուսաթա պագմագ իւզրէ, հէր տարիէյի պէլէտիեէտէ տայիրէ մուամվինի իլէ սէրմիհէնտիսինտէն վէ մալ մէմուրընտան միւրէքքէպ պիրէր գօմիսիոն թէշքիլ օլունտուղու, վէ իշին էհէմմիեէթինէ կէօրէ, մէզքիւր գօմիսիոն ազասընտան պազըսընը, վէ քիմի տախի գօմիսիոն հէյեէթինին թախմինճի իլէ թէպպիրէ գըյմէնէնէ գիսմէթ գիսմէթ գըյմէթլէրի եազընըշ

Ալաֆրանկա յուլիս 11 թարիխեյլէ Թրապիզօնտան Իսթանպուլ զաղէթասընա եաղբրմբշ օլան պիր մէքթուպտա պէրվէճհի ամի օգունմուշ տուր։

Պիր վագբթան պէրու, շէհրիմիզ պիր թագրմ ֆէնալբգլարա մէրքէզ օլմուշ տուր։ Թրապիզօն քէօյլէրինտէ վէ ճիվարլարընտա իշլէր տահա զիեատէ ճիտտի օլուպ, հալպու քի նէֆսի շէհիրտէ խբրսբզլբգլարտան իպարէթ տիր։ Պինապէրլին 15 կիւնտէն պէրու պիր խբրսբզ ֆբրգասը շէհիրտէ թիւրէմիշ օլուպ, հէր ագշամ պէշ ալթը էվէ կիրմէ.քտէ տիր։ Վալիմիզ Սբրրի բաշա հազրէթլէրի, մէմիլէքէթիմիզին սատատէթի հալինի բէք զիեատէ արզու իթմէքլէ, նազարը տիգգաթբնը արթբրմբշ, վէ պիր գաշ նէֆէր խբրսբզ ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։ Եագընտա ասայիշ ու էմնիյէթին իեատէ օլունաճաղընը մէմնուն իսէրիպ։

Ֆագաթ քէօյլէրտէ իշլէր պաշգա տիւրլու ճէրէեան իթմէ.քտէ տիր։ Պիր գաշ կիւն ադամէմ, կէնճ պիր ատէմ գարբբբ.յա քէօյէ կիտէր.քէն, եօլտա պիր ատէմ մէրգումու թութուպ, գարբսընը էլինտէն ալմագ իսթէմիշ, պիչարէ գատրն գարբը կէլտիկինտէն, էլինէ պիր պըչագ եարէսի արմբշ, վէ գօճասը տախի մէզպուրէ.յի հիմնեէ իթմէ.ք, վէ մէրգումի հայտուտուն էլինտէն ալմագ իսթէտիկինտէն, պիր խանչէր իլէ վուրուլմուշ, վէ պիր աղ սօնրա, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իլլէմիշ տիր։ Գաթիլ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

Զբգան բաղար կիւնիւ, Անտօն օղլու նամբնտա վէ 25 եաշընտա պիր տէլիգանը, Մանասթբր նամ պիւյիւք մանասթբր եագընարընտա վագբ Մէլլա նամ նէհրտէն պաղբգ տէմէ բատթ կէլմիշ, վէ խանէսինէ ատմէթ իթմէ.ք իւզրէ, եօլա չբգտընա, պօղազընտան պիր պըչագ վուրուլմուշ, վէ լաքին հէնուզ իւզէրինտէ գուվվէթ օլատուզունտան, եէրտէն պիր աղաճ բարչասը ալբգ, քէնտիլի միւտաֆտա իթմէ.ք իսթէմիշ իսէ տէ, ադան գանը քէնտինի զայիֆ պրագաբզրնտան, տիւշմիշ, վէ պիր գաշ պըչագ եարէսի տահա ալտրգտան սօնրա, թէպիմի բուհ էյլէմիշ տիր։ Օլ վագբթի գաթիլ, պիչարէ.յի բարչալաեբգ, պաշընը տէօրթ եէրինտէն քէսմիշ, վէ էլպիսէսինի վէ պիր ճիւզի ադչէսինի սոյտուգտան սօնրա, Ճահլա եօլունա միւթէվէճճիհ օլմուշ տուր։ Վուգուի հալ ճէվիզի.քտէ տուեուլարագ, զապթիեէլէր գաթիլի թատգիպէ չբգմբշլար, վէ թէվգբֆընա մուվաֆֆագ օլմուշլար տբր։ Մէրգում, պունտան տահա 15 կիւն ադամէմ, Թրապիզօն հապսխանէսինէտէն չբգմբշ իքէն, պու կիւն թէքրար կիրմիշ տիր։

Օրտու իլէ Զարշամպա վէ Բէրշէմպէ թարաֆլարընտա, Պաթումտան կէլմիշ օլան Լազ մուհաճիրլէր խսքեան իթմի.քլէրինտէն, օրալարտա.քի տէվլէ տահա ֆէնա տբր։ Պունլար հէր կիւնա ֆէնալբգը իճրա իսթեօրլար, վէ հիչ քիմսէ, գաթիլ օլունմագսբզրն, վէ եախօտ հիչ տէ.յիլ իսէ, սոեուլմագսբզրն, պիր գարիեէտէն տիկէր գարիեէտէ կիտէմէեօր։

ԲԱՐԻՍՏԷ

ՄԱԹՊԱՍ ՄԻՒՐԷԹԹԻՊԼԷՐԻ ՇԻՐՔԷԹԻ

—

1869 սէնէսինտէ, Բարիստէ պաղբ մանթպատա միւրէթթիպլէրի, պիր շիրքէթ թէշքիլ իսէրէ.ք, պիր խայլի սէնէլէր զարֆընտա թօպրատբգլարը 30,000 ֆրանգ սերմաեէ իլէ միւշթէրէ.քէն պիր մանթպատա քիչատա իթմիշլէր տիր։ Պու շիրքէթին սէրմաեէսի պու կիւնքի կիւն 200,000 ֆրանգա պալիգ օլմուշ, վէ իլք տէֆա աչարգլարը մանթպատա քիւչիւք կէլմէ.քլէ, պու քէրրէ տատա վասի պիր մանթպատա աչմբշլարտբր։

Մէզքիւր մանթպատանը ըէսմի քիւչատը, Մանթպատայի ճէէտիտէ նամինտա պուլունան մէզքիւր շիրքէթ թարաֆընտան, պու սէնէ ալաֆրանկա յուլիս 3 տէ իճրա օլունուպ, ազալարտան 400 քիչիեէ միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ վերիլմիշ տիր։

Մանթպատա միւտիրի կիւղէլ պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր քի, պու նութգտան, ալէմի մէշղուլիեէթատէ նէ տէրէճէ շայեանը թահսին թէպտատիւլաթ հուսուլէ կէլտիկի անլաշըլմագտա տբր։

Մէզքիւր նութգուն պաշընճա սօն ֆբրգալարը շայեանը տիգգաթ օլմաղլէ, թէրճէմէսինի պէր վէճհի զիր պէեան իսէրիպ.

«Ճէմիյէթի պէշէրիեէնին տօսթլարը պուլունան պաղբ ֆէյլէսօֆլար, թէէլիֆ իթտիքլէրի շատանը թագտիր քիթապլարընտա, հէյեէթի իճթիմանիեէճէ օլան թէշքիլաթըմբզը մուհաքէմէ իսէրէ.ք, պունլար, հէյեէթի իճթիմանիեէնին հագգըզբզլարընը վէ կէօզէ չարբաճագ սուրէթտէ պուլունան միւսաֆաթսբզբզլարընը մէ.յտանա դօյմուշլար տբր։ Շէօյլէ.քի հէյեէթի իճթիմանիեէտէն պաղբլարը, հէր շէյէ մալի.ք օլատուգլարը հալտէ, տիկէրլէրի իսէ հէր շէյտէն մահրում տբրլար։ Պաղէն նիչէ չալբշկան տատէմէր, պէտպախթբզբարընտան նաչի թատուզուշլարընտան սէֆալէթ վէ զարուրէթ բէնչէսինէ հիքմ օլունմուշ օլատուգլարը թագտիրտէ, նիչէլէրտէ, հաթթա պաղը քէրրէ ասա չալբշմաեարագ պիլէ, հէր կիւնա խթիլահաթա, զէվք ու սէֆաեատէ պուլունտուրլար։

«Հալ պու.քի մէզքիւր ֆէյլէսօֆլար, ճէմիյէթի պէշէրիեէնին կիտիշինի, վէ տայիմա.քի թէպատիւլաթը բիչնազարը տիգգաթատա.լարագ, պիր կիւն օլաճագ տբր քի, իշպու միւսաֆաթսբզբզլար ատէֆ ու իղալէ օլարագ, վէ մէարիֆին թատիմիյլէ, ատատպն ատրէճէսի կիթտի.քճէ արթարագ, զարուրէթի վէ սէֆալէթ մահվ ու իղալէ իսթէ.ճէ.ք, վէ հէր շէյ ումումի պիր դաբզա տէօքի.ճէ.ք տիր ատէ.ք։ Հայֆա.քի, պու վարար նէ գատար ճատիպ իսէրէր, պիզիմ սէֆալէթի վէ զարուրէթիմիզ տէ օլ գատար ադամ տիրբրէր։

«Էվվէթ, պու շէ.յէր օլաճագ տբրբրար, լաքին նէ՞ վագբթ վէ նա՞սբլ օլաճագ տբրբրար։

«Կէրչի, մէքթէպլէր թէէսսիս իսիրմիշ տիր, վէ մէ.քթէպ թարաֆկիրբրէրի ատ, ճէմիյէթի պէշէրիեէ սուրէթինին հէման պու կիւն եաբբն թէպտիլ օլունաճագընը զանն իթմէ.քտէ տիրբրէր։ Հալ պու.քի պիզ պունա ինանմամեբզ, վէ պիզ.քս, տահա պիր խայլի սէնէլէր պու խուսուսա պէ.քէնիմէսի լազբմ օլատուգունու պիտիրիզ։ Թէրագբզ վէ թէգատիւմիւն տայիմա եիրիւմէ.քտէ օլատուգունու պիտիրիզ, ֆագաթ պու. եիրիւեիշ, ահէսթէ ահէսթէ տիր։ Պինաէն ալէ.յհ, մանթուպ օլան մատաէնին հուսուլինտէն էվվէլ, միւնֆէրիտէն վէ եախօտ միւշթէրէ.քէն սայ ու զայրէթի օլունմասը լազբմէտէն օլատուգունա գավիէն իսէեաթ օլմուշուզ տուր։ Պու սէպէպտէն նաչի, գօլարբմբզ պաղբ օլարագ պէ.քէմէ.ք իսթէմէ.ք, վէ պու մէրթէպէ արզու օլունան կիւնիւն վերուանինի թաճիլ իթմէ.ք իչին, պիզ քէնտիմիզ իշէ պաշլատագ, անճագ, պիզ քէնտի սայ ու զայրէթլէրիմիզին մէ.յվէսինի կէօրէմէ.յիզ։ պիզմէն սօնրա կէլէճէ.ք օլանլարա ֆայտէմիզ օլաճաղընընտա էվվէլինտէն պիլիր իտի.ք։ Նազարիեաթատան վէ նութգ իրատ իթմէ.քտէն պաշգա պիր շէ.յ պիլմէեէն պիր թագրմ սապբրսբզլար իսէ, պիզիմ, շաշգբն վէ ահմագ.քիմսէլէր օլատուգումուզու, վէ պիզատէն իսթիֆատ իտէն պիր թագրմ քիմսէլէրէ շէրի.ք պուլունատուգումուզու պէեան իթմէ.քտէ տիրբրէր։

«Ամէլէնին ֆապրիգասը վէ ալէաթը օլմալը տբր ատտիկինիզ հալտէ, նանքէօրսունուզ, զիրա ամէլէնին ֆապրիգաեը իտարէ, վէ մէմիլէ.քթին սերվէթի տիմէ.ք օլան թիճարէթ վէ սանաի իհթիեաճաթընը խօշնուտ իտէպիլէճէկի սիզէ սօրուլաճագ օլուր իսէ, պիզիմ ամէլիմիզ, սիզէ զալիպ պիր ճէվապ թէտարի.ք իտէպիլիր, վէ պիզիմ պու ճէվապը թէտարի.ք իթմէ.քիկիմիզէն տօլալը, սիզ պիզէ պէեանը թէշէ.քիւր իթմէլի իտինիզ։

«Պաղբլար տա, տահա զիեատէ շիտտէթի միղաճ օլատուգլարընտան, թապահաթլարը, վէ ուսուլը միւզաքէրէլէրի իւզրէ, հագգընընտա զիեատէ սերթիլի.քէ մուամէլէ իթմէ.քտէ տիրբրէր։ Պու կիպիլէր իշէն, պիզ, տատէթա չբրբբտան վէ եօլտան չբգմբշ, վէկհասբզ տատ.քէօյլիլէրիզ։

«Պիզիմ գապահաթբմբզ, հագգբգաթը հալի, խայլիճէ վահի պիր թէվճճիհէ տալա ֆէտտա իթմէ.ք իսթէմէմէ.քիկիմիզ, վէ հուրրիեէթտէն մատտա, հիչ պիր շէ.յին ունուտուլմուշ օլմատընը մէզքէ.քէրէ էճիկ.յէթ իթմէմէ.քիկիմիզ, վէ պաշընճա թէօհմէթիմիզ, ըէյի ունմուվի, եանի ունմում թարաֆընտան դուրա իլէ գապուլ օլունմուշ օլան գանունամէ իտարէսի թահթընտա, հէր կիւնա ճէպր ու թաղերիգի ըէտտա իթմէ.քտէ օլատուգունու, վէ ամէլէ սընբֆընընը էքսէ.քիքտէ պուլունտուգունու ալէնէն իլան իթմէ.քիկիմիզ տիր։

«Խա՛յր, արթբգ գան ադմամալը տբր, չիւնքի ադան գան տայիմա պիզիմ գանընմբզ տբր։

«Ֆիլվագբ, քէնտի անլարընընն թէէրիյլէ հուսուլինէ մուվաֆֆագ օլատուգլարը սերվէթի էլտէ իթմէ.քիկտէն, պիր թագրմ ատ ամէլէլէրի մահրում դբբմագլբգ, ճիւմհուրիեէթին տիւշմէնլէրինէ խաբբրը սուրէթտէ իշ կէօրմուշ օլմագլբգ տիմէ.ք տիր։

«Պինապէրին, պիր իշճինին գալպինին թա էսասընտա մէվճուտ օլուպ, ճէմիյէթի պէշէրիեէ.յի, բարբատան, հաքիմանէ վէ զապիթատէն զիեատէ միւէսսիր պիր թարգատա վիգաեէ խէն տատալէթ տայզուսու, ամէլէ սընբֆլարընը, սիզին սէօպէրինիզէ գուլաղ վիրմիրմէ.յիպ, պիզիմ թարաֆա սէվգ իյլէմէ.քտէ տիր։

«Պիզիմ էլիմիզէն ալմագ իսթէտիկինիզ իշ պու ֆապրիգաեը, պիզ թէէսսիս իթտի.ք, վէ իշինտէ.քի մաքինա վէ ալէտթարը, պիզ.քէնտի թատարբուֆ.ունուզ վէ չալբշմամբզ ատեէսինտէ տատէթն ալարագ։

«Սիզ գապա իշթիեաղլարը թահրի.ք, վէ պիր թագրմ սընբֆլարը տատավէթէ թէշվիգ իսթեօրսունուզ, հալպու քի պիզ ֆէտատ.քեարբզ վէ պիրի պիրինէ գարշը միւլեին օլմագլբգ գայտէլէրինի իճրա իսթեօրսուզ։

«Սիզ, մէ.յեսսիեէթ նասիհատ իսթեօրսունուզ, վէ լաքին պիզ իւմիտ նասիհատ իսթեօրսուզ։

«Սիզ, զէնկին վէ ֆագբր պէ.յինտէ.քի հուտուտու գալաբբմագլբգը սէօյլէեօրսունուզ, ֆագաթ իշճի սընբֆը իլէ օ սընբֆը գուլանանլար արասընտա.քի չուգուրու տահա զիեատէ կէնիշլէթմէ.ք վէ չուգուրլամմագ իսթէեօրսունուզ։ Պիզ իսէ, հուրրիեէթէ մանի օլան պիզ ճիմիմիզ տատիրընընը պագիմինի, վէ ատի իսթիմալաթ վէ իմթիեազաթը գուսուրունու մէզքիւր չուգուրա տօլտուրարագ, Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթինին, ալէմտէ, քէնտի վազիֆէ.յի հուրրիեէթբէրվէրտէ.նէ վէ միւսալէմէթբէրվէրտանէսինի թէ.քրար էլտէ իթմէսինի իսթէեօրսուզ։

«Ֆագաթ պունուն իչին նէ՞ լազբմ տբր։ Պունուն իչին լազբմ օլան շէ.յ, մանիրա թապիր օլունան եիւ.ք գալտբրաճագ ալէթ տիր.քի, օ տախի Հուրրիեէթ, վէ պիր ֆի.քր տիր.քի, օ տախի Ատալէթ տիր։»

Թէճաճճիպ վէ էսէֆ օլունաճագ եէրի չուրաբ տբր.քի, Բարիս միւրէթթիպլէրինին հալէրի, պիզիմ պուրատա.քի սէֆիլ միւրէթթիպլէրին հալէրինատէն, հէր ճիհէթլէ տահա իյի վէ տահա միւնթազամ օլուպ, միւսթազպէյլէրի տախի զիեատէ թէէմինաթ թահսիլինտէ պուլունտուգունու հալտէ, անլէր, պիր շիրքէթ թէշքիլինէ, հալէրինի տահա զիեատէ իսլահ իթմէ.քիկէ, վէ միւսթազպէյլէրինի տահա զիեատէ թէէմին գրմագլբգա լիզում կէօրսիւրլերի հալտէ, պիզիմ պուրատա, էզհէր ճիհէթ աճընաճագ հալտէ, պուլունան միւրէթթիպլէրիմիզ իսէ, պու եօլտա պիր շիրքէթ թէէսսիսկիլէ, հալ վէ միւսթազպէյլէրինի իսլահ վէ թէէմին իթմէ.քիկիկ տիւշինմէ.քի.ք չէօյլէ տուրսուն, տիւշինսէլէր, վէ իճրաաընտա պաշլատարար պիլէ, չօգ սիրմէ.յիպ, իշլէրինտէ պիր իթթիֆագսբզլբգ չբգարարագ, տտղբբբրար, նասրլ.քի պունտան պիր գաշ սէնէ ադամէմ, պիզիմ Հայ գրաշարլար թարաֆընտան թէշքիլ օլունան պիր շիրքէթին հայի պու օլմուշ տուր։ Հէր նէ հալ իսէ, պալէատէ.քի շիրքէթ հագգընտա, տէ.յիլ եաբընբզ պուրատա պուլունան մանթպատա միւրէթթիպլէրինին, իլա քեաֆֆէ.յի հալ վէ միւսթազպէյլէրի թէէմիսբբը գալարտա սատրընտա պուլունմաեան ամէլէ սընբֆընընը, վէ եախօտ ամէլէ սընբֆընտան մատատա օլմաեա չաեէսթէ պուլունան պիր թագրմ սէֆիլ վէ պիչարէլէրինին նազարը տիգգաթլարընը տավէթ իլէ, քէնտիլէրինի օ եօլտա թէշէպպիսատթը նաֆիսեաա թէշվիգ իսէրիպ։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԻ ՏԱՃԻՐ ՄԱԼԻՄԱԹ

—

(Ցէ՛ռէ Նէ՛սէիդրէն գուբբէյէ)

Թէ.քատա էեալէթի, մէմուլ.քի Միւճթէմէ.յի Ամէրիգա իլէ պիրլէշմիկի գէման, քէնտինին խայլի արագիլէրինին ճիմէրինի, քէնտուլէ տագլամբշ օլատուգունան, հէման էեալէթին պիլթիւն արագիլէրի, մահէլի հիւքիմէթինատէն տաթբն ալընբը։

Մուհաճիրատէն պիրի, Թէ.քատա էեալէթինէ կիթտիկինտէ, շէհիր վէ գատապարատա, արագի մէէմարբլարը պուլմագտա տբր քի, պունլարն եէալէրինատ մուֆատատ խարիթալար վար տբր, վէ մէգքիւր խարիթալարն իւզրէրինատ տախի այբը այբը պօեա վէ բագմբր իլէ, տատբլբգ օլան մահէլլ իլէ, օ մահէլլին մահատու, վէ ատմիր եօլարը, վէ բրմագլարը կէօսթէրիլմիշ տիր։

Իշպու արագիլէրատէն պէեէնտիկինի այբբբգ, վէ շարթլարընը անլարագտան սօնրա, հէման կիտիպ իպ ատէթ իսէպիլիր։ Պու արագիլէր, ալէսսէվիլեե, 640 ատէնիմ օլուպ, պէհէր ատէնիմիս 2 1/2 ֆրանգա գատար տատբլբբը, պէտէրինին էսատէնտէսի իշին իսէ, այբբճա բաղարլբգ օլունապիլիր, եանի 5, 10 վէ եախօտ 15 սէնէատ թէէսիլեե իթմէ.քիք չարթի գօնտարապիլիր։

Պիր քէրրէ արագիյէ մալի.ք օլատուգ կիպի, մուհաճիրին իլ.ք վազիֆէսի պիր էվ եաբմագ տբր քի, ֆամիլեատընընն չօգ.ս.ունա վէ եախօտ սէրմաեէսինէ կէօրէ, էկէր մէրգում եալընբզ իքի օտա իշինատ սբղընապիլիր իսէ, 15, վէ էկէր պէշ օտալը օլուր իսէ 30 լիրաեա գատտար եաբընբզլարը պուլունուր, ֆագաթ, էկէր Իսթանպուլ էվլէրի կիպի քեարկիր, վէ միւ.քէմմէլ 5 օտա, վէ մանթպախ, վէ գուեու, վէ սայիրէ արզու իսէր իսէ, 120 լիրաեա եափբլապիլիր։ Վէ շուրասընտա պէեան իթմէ.ք ճայիզ տիր քի, էվրօբատան կիտէն մուհաճիրլերին եիւզտէ 90ը, էվվէլա քէնտի էլլերի իլէ, պիր դուլիպէ չամմագ տա, վէ պիր սէնէ տիշլերինի սբզբզ գանատի իթմէ.քտէ տիրլեր. վէ սահիհէնտէ.զանն իսէրիզ.քի, պէօյլէ պալամատբզ ճա, զէնկին օլմագլբգ միւ.քին օլամագ։

Թէ.քատա կիտէն մուհաճիրին ալաճաղը արագինին մբզատտբը, վէ եաբաբբաճաղը խանէնին գբմէքի, կէրչի էվվէլինատէն քեամիլէն քէնտի օլունամագ իսէ տէ, պէնտէնին էն ուճուզ սլապիլէճէ.ք ֆիեթը կէօսթէրամիյիմ հալտէ, օղանեանլար անլայապիլէճէ.քլէր տիր.քէնտիլէրին, նէ ճէսամէթտէ չէնլէր իշլէրինէ կէլէճէկկինի. իմանընաբլ.քի սէօյլէտի.ք, հիւ.քիւմէթին արագիսինատէն տամագլբգը ֆարբ իսէրէ.ք, էվրագ մէսարիֆի օլարագ, 18 տօլար էօտէնիլտիկի հալտէ, ադ տալի 160 ատէնիմ խալիարբզի տալընապիլիր, Ի.քի օտալը պիր խանէ իչին 30 տօլար, էվ էչատ 40 տօլար, տալթ վէ էտէվթի, վէ պիր չիֆթ էօքիւզ 250 տօլար, պիր սէնէլի.ք կէչինմէ.ք (ատէօրթ քիչի իչին) 100 տօլար, վէ Նիհայէթ ուֆագ թէֆէ.ք իչին տախի 50 տօլար հիսապ իսիլտիկի հալտէ, ճիւմլէսի 500 տօլար մբզատտբը իսէր քի, եիւզ ինկիլիզ լիրասը տիմէ.ք օլուր։ Վէ պունատատա անլայբբբ քի, Ամէրիգատա հիճբէթ իսէն պիր ֆամիլեա, պիւթիւն մէսարիֆլէրինի կէօսթիւ.քտէն օտնրա, մահէլինի զանն սաղ, հիչ ատմի իսէ, եիւզ լիրա նագտի օլմասընը թագտիրտէ, սէֆիլ օլաճագ աբզմագտա, պու հիսապ տէօրթ քիչիլի պիր ֆամիլեա իչին տիր. պիր պէ.քեար վէ եախօտ եալընբզ պիր գատբն վէ պիր էրքէկին հիսապտա պաշգա տբր, պունլար Թէ.քատա աեագ պատբգլարը կիտ, պիր տօլարտան զիեատէ եէվմիեէ ալագիլիրլեր, վէ պու եէվմիեէ իլէ բահաթ կէչինէպիլիր.քէն պագ.դա, արթբբբպտա արագի տախի սաթբն ալագիլիրլեր, նասրլ.քի եիւզ պինլերճէ էմմալլերի վար տբր քի լիւզում կէօրմէ.քիկիմիզէն, դիբ ու պէեանընատան սարֆը նագար իթմիշիզ տիր։

Պինլերճէ խագթալար իլէ թատիպ օլունմուշ տուր քի, Ամէրիգատա կիթտիկի կիւն, ճէպինտէ պէշ բարասը պուլունմամաեան նիչէլեր, պէշ սէնէ սօնրա զէնկին, վէ պաղէն տէ իհեա օմուշ օլատուգլարը հալտէ, մուզայիրի օլարագ, պէշ եիւզ վէ պին պէշ եիւզ լիրալար իլէ կիտէն նիչէ զէվալլար տախի, ֆուդարա օլմուշլար տբր. պու խուսուսա նէ գատար ճճայիպ կէօրիւնիր իսէ, օլ գատար տա սահիհ տիր։

Պու տէ.քիրիմիզէն շու նէթիճէ իսթիխրաճ օլունապիլիր քի, պիր մուհաճիր, քէնտի սէրմայէսինէն զիեատէ, պագտարարընա, վէ իշկիզարլբգատա օլուր իսէ, տահա աչէա օլուր. օլվագթ, վէ եալընբզ օլ վագթ, իչ պէշսէնէ զարֆընտա, տէ.յիլ եալընբզ զէնկին, իլա իհեա տախի օլապիլիր։ Պունտան նէ.տի սէնէ ադամէմ, ճէպինտէ պէշ բարասը օլմաեան պիր զաթ, պու կիւնքի կիւն, Թէ.քատատա, պէշ պինտէն ան պին տօլարլբգ մէ.յվէ սաթմագտա տբր։ Քէզալիք ան իքի սէնէ ադամէմ բէնչպէրլիք իթմէ.քտէ օլան տիկէր պիր զաթբն, պու կիւն.

քի կիւն, իւչ պին գօեուն իլէ տէօրթ եիւղ ինէք, վէ իքի պին ըէս տա. խի տօմուզու վար տբը։

Ֆլորէնսիա նամ մահէլատէ, օն պէշ արշըն եիւղ, վէ ալթմըշ արշըն տէրինլիքտէ պիր արտաեը, 25 ֆրանգա տարթարգլարը հալատէ, քէօյլուն տհալիսի, սէնէվի ալթը միլիօն տօլար գըյմէթինտէ մուա. լիճէ քէօքլէրի չըգարըպ, Էվրօբա. եա կէօնտէրմէքտէ տիրլէր, վէ պունլար կիպի պինլէրճէ միսալլեր վար տբը քի, զիքը ԷԹմէքլիք ու. զուն օլուր. միւէլլիֆ, իշթէ Էվրօ. բանըն ֆուգարասը պունուն իչին տիր քի օրաեա դօշմագտա տբը, վէ նէ՞ըէյէ, նէ՞ իչին, վէ նասըլ օլտուզու միւթալատա օլունտուգ տա, հայրա՛ն օյմագտան պաշգա, պիր չարէմիզ գալմագ։

Թէքսաս էեալէթինին իսէ, եալը. նըզ իւչ պին իւչ եիւղ մը ուզուն. լուզունտա տէմիր եօլարը օլտուզու հալտէ, 4523 ատէտ մէքթէպլէրին. նէ, սէնէվի 919 պին տօլար, եանի 185 պին Ինկիլիզ լիրասը մէտարիֆ իտիպ, պունլարան պաշգա 54 միլիոն տէօնիմ արագի տախի, միւս. թագիլ մէքթէպլէրէ այիտ օլուպ, պիր թարաֆտան տամբլարդճա, օլ մէքթէպլէրէ ուարֆ օլունմագտա տբը։ Պունլար վէ պունլարա մա. նէնա նիչէ նիչէ թէշվիգաթլար, պիթին էօմրիւնիւ սէֆալէթ իլէ կէչիրէ կէլէն Արմենեա, Ինդիանտա, վէ Իթալիա էհալիսինէ իսպար օ. լունտուգտա, հէման պիր տաղըգտ ֆէվթ իթմէքտիզին, օլտեա հիճ. ըէթ իթմէքտէ տիրլէր։

Իշտու տլաֆրանկա մարքն սէ. քիզնճի կիւնիւ, Նիու-Եօրքուն զիրաաթ ճէմիյեթի գլուպինտէ իրատ օլունան պիր նութգտան ան. լաշըլըբզնա կէօրէ, չէյլէ պիր թատվվուր վար տբը մէյտանտա. եանի, Զին իլէ ճափոնա զախիրէ վէ տայիր մահսուլաթ կէօնտէրմէք իւզրէ, պիր չիրքէթ թէչքիլի իլէ, տէմիր եօլ վէ վաբօրլար իլէ թէք. սաս էեալէթինի, Ասիաեա եագ. լաշարըմագ, վէ պու վասըթա իլէ սէնէվի 897 միլիոն տօլարլըգ պիր ախշու իթա գաբուսու աշմագ քի, Զին իլէ ճափոնուն 500 միլիոն է. հալիսի իչին, պէօյլէ պիր թիճարէթ կիւմրահլըզը հասըլ օլտուզու հալ. տէ, թէքսասըն վէ եախտա պիւ. թիւն Ամէրիդանըն, պու տաեէտէ իհեա օլաճաղընտա, ասլա շիւբհէ ճայիզ օլամաեաճագ տբը. պու ու. սուլ թասավվուրուն, պէշ պիր լա. զըրտան իպարէթ օլմասըզը ան. լաշըլմագ իչին, իլավէթէն տիեէ. պիլիրիզքի, Նիու-Եօրգտա իգա. մէթ իթմէքտէ օլան պիւյիւք տար. բաֆլար, պու կիւնլէրտէ թէքսա. սա կիտիպ, լազըմ կէլէն թալիմա. թը, մէէմուրլարընա վիրմիշէր, վէ իշէ տէ միւպաշէրէթ օլունմագ իւզ. րէ, շիմտիլիք, ֆապրիգանընն պի. րինէ, 200 գրթա ըէօմնէֆ ըսմար. լամբշար տբը քի, եօլար իչին իգ. թիգա իտէն քէրէսթէյի, թաշը վէ տէմիրլէրի թաշըմագ իչին, մէգքիր լոգոմոթիֆլէրտէն 30 գրթասը, իւշ ատա գատար թէալիմ օլունտաճագ տբը։ Խիւլասայի քէլամ, պու կիւն պուրտաճքգտա; զիքրինի կէչտիկի. միզ պու ճէսիմ էեալէթին, կէրէք սերվէթի, վէ կէրէք իլէրուտէ վա. գը օլաճագ հալի, տէյիլ եալընըզ Ամէրիդանըն սայիր էեալէթլէրինի, իլա էվրօբալըլարը տախի, պիր տէ. րէճէեէ գատար տիւշինուրմէք. տէ օլտուզունտան, օգուտանլարը. նըզ, օրտարտա օյան ախշու իթա. լարընըն ճէսամէթինի, կէօզ էօ. նինէ կէթիրէրէք, օնա գէօրէ հա. րէքէթ իթմէլի տիրլէր։

Իշթէ, միւէլլիֆ, պու տէֆա, պու գատարճգ մալիմաթ վիր. տիքտէն սօնրա, թարաֆընըզտան նէչրի ճայիզ կէօրիւրիւպ, վէ օգու. եանլարընըզ թարաֆընտան տախի հիւսնի զապուլյէէթ պուլտուգու թագտիրտէ, պիլիթթիքար, վէ պիլմէմիտունիյէ, պու եօլտա չէյ. լեր իւ ղէրինէ, տահա թաֆսիլլի մա. լիմաթլար վիրմէքլիկի վատ խէրիմ։

Մ. Թօքհանէլեան

Պիւյիւք տէրէ Մաէնէմ

Իսքանեօլ սօղաղը, Ն. 38,

22 յունիս, 1881

Թօքհանէլեան էֆէնտիին մէղ. քիւր պէնտինտէն տօլաեը, քէնտի թարաֆըմըզտան իզհարը թէչէք. քիւր իթմի.քտէն պաշգա, օգուեան զաթլարըն տախի զիեատէսիյլէ մեմ։ Նուն օլաճագլարընա ասլա շիւբհէ. միզ օրմասըզընտան, քէնտի գա. լէմիէրինին էուէրի միւֆիտիյլէ, հէր վագըթ ղաղէթամըզը թէճհիզէ հիմ. մէթլէրինի, խատսէթէն արզու վէ տավէթ խէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽՕՍՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Տէ՛նէ Նէ՛ուիդրէն պէյէյ)

Սակայն ներկայ տարւոյս Օրա. յուցին մէջ, որոյ համար կ'ըսուի թէ (տարի մը յառաջ) հանդուցեալ Տ. Երեմիայի յօրինածն է, պատահմամբ տեսայ մարտի 2ին նշանակուած 61րդ. տարեդարձ ծը. նընդեան Հումպէրթ թագաւորին Իտալիոյ, և նոյն ամսոյ 5ին Նորին Վեհափառութեան 20րդ. տարե. դարձ գահակալութեան։

Սոյն վեհապետն այդքան ծեր, և գահակալութիւնն այդքան հին չկարծելուս համար, սկսայ զանա. զան խորհրդածութիւններ ընել։ Արդեօք, կ'ըսէի մտօքս, ես հան. դերձեալ աշխարհին մէջ կ'ապրիմ և այս աշխարհին գործերն ինձ տակ. նուվերա՞յ կ'երեւին, թէ քնացեր երազոց մէ՞ջ ընկղմեր եմ, կամ թէ Հումպէրթ թագաւորն իւր հօր հետ մէկ ժամանակի մէ՞ջ ծնած է և ես այդմ անտեղեա՞կ կը գտնուիմ... Վերջապէս սոյին նման շատ խոր. հրդածութիւններ ընելէ զկնի, սա մեր Օրացուցին մէջ ծերացեալ ե. բիւտասարդ թագաւորին ծննդեան արձանագրութիւնն աչքէ անցընել որոշեցի, և տեսայ թէ իւր հայրը, Վիքթոր Էմմանուէլ, 1842ին ամուս. նացեր է, և ինք ծներ է 2 մարտ 1844ին։ Թէ և անկարելի չէր որ իւր հօրն ամուսնութենէն յառաջ ծնա. նէր, բայց երեւի թէ այնքան ու. ճապարանք չունի եղեր այս ապցա. ւոր աշխարհս գալոյ, ուստի արբ. քայավայել համբերութեամբ և քը. րիստոնէավայել պարկեշտութեամբ ծնել է հօրն ամուսնութենէն երկու տարի վերջը, 1844, մարտի 2ին։

Ես այնքան թուտաբանութիւն չգի. տեմ, Զարմայր, ուստի քեզ կը թող. ում հաշուել թէ, 1844ին ծնող անձ մը, կ'ուզէ թագաւոր ըլլայ, կ'ուզէ հովիւ, այս տարի իւր ծնընդ. եան քանիսո՞րդ տարեդարձը կ'ըլ. լայ։ Եւ ես սա յաւելում թէ, երբ այս եղելութիւնը բարեկամայս մի. ոյն պատմեցի, տարակուսելով իւր Օրացոյցն հանեց, (միևնոյն հեղի. նակի և միևնոյն տպագրութիւն) որոյ մէջ զարմացմամբ տեսանք թէ. մարտի 2ին Հումպէրթ արքային ծննդեան տարեդարձը 73րդ. էր, և գահակալութեան տարեդարձ ցոյց չէր տար։ Ի՞նչ տեսակ խաղ են տանը, անշուշտ ժամանակը պիտի յայտնէ...։

Նոյն Օրացուցին մէջ նշանաւոր է նաեւ «Աղիւսակ շարժական մա. սանց աւուրց»ը, որոյ մէջ չափա. կան հրաշալիք բազմութիւն են։ Օրի. նակ իմն. տպրիլի առաջին օրն ա. բեւը կը ծագի եղեր ժամ 1ին (չը գիտեմ ո՞ւր տեղի արեւն է), ապ. րիլի 7ին, 0,45ին, — 13ին, 0,28ին, — 19ին, 0,12ին, և 25ին, 9,58ին։ Ի՞նչ հրաշք, 25 աւուր մէջ օրերը կ'երկարին 3 ժամ 2 վայրկեան։

Ցոյց տուած օրինակս միակ չէ, և սոնք ինձ յայտնուածներէն են. խիստ հաւանական է թէ չյայտ. նուածներ ալ կան, զոր ի յայտ բե. բելու համար հանդուցեալ Տ. Երե. միայի ձեռնհասութիւնն ունենալ հարկ է։ Իսկ Հայք տա՛ւ այժմ կը շարունակեն այս տեսակ Օրացոյց. ներով ապրիլ, մինչեւ որ հանդուց. եալը վերստին աշխարհ գայ և ու. զիղ Օրացոյց մատակարարէ մեզ։

—

Փափաքելի էր գիտել թէ, այս չափազէտք մեր ո՞ր դասու կամ երէսու վարժարաններն ուսում ըրած են արդեօք։

Երեսս ի վեր ի՞նչ կը պչես, Զար. մայր։ Զգիտե՞ս թէ մեր այժմեան վարժարան՝ սեռ ունին. և ոմանք բնութեան ամեն օրէնք առաթուր կոխելով, երկսեռ՝ այսինքն էգ ուրձ եղած են. յորմէ յուսալի է թէ, փոքր առ փոքր բաղանիք եւս նոցա հետեւելով՝ սեռիս պիտի զարդարու. ին, և այնուհետեւ, քանի որ լեզուի մշակութիւնն յառաջանայ, պիտի սկսիմ ասել, օրինակ իմն, Կէտիկ-փաշայի երկսեռ բաղանիքը Լայլն, Լայլն։

—

Ի՞նչ կըսես, Զարմայր, դարուս մեծ գիւտերէն մին չէ՞, սա աշխար. հաբարին հին լեզու լինելը ճանչ. ցուիլը, և ըստ վկայութեան Զրուան. եանն Արամազդայ, «հանդիտա. հատակ դրաբարն։» Բայց աշխար. հաբարին հին լինելն ո՞վ չէր գի. տեր. իւր հնութիւնն յայտ անտի չէ՞ր որ կը կարկաեանք կը կարկաեանք, դարձեալ կարկատանի պէտք ունի։ Կը նայի՞ս, այժմեան դիւք և դիցու. հիւք ալ մեր խելքէն են, լաւ գիւ. տեր կ'ընեն։ Միայն մէկ երկիւղ ունիմ աշխարհաբարին յաջող վախ. ճանին նկատմամբ. այն է թէ, մին. չեւ որ զայն նորեմք, նորոգեմք, քերականութեամբ և բառարանով օժտեմք և կատարեալ լեզու շի. նեմք, յայնժամ մեր փափոխամիտ ժողովուրդն ելլէ ըսէ թէ, (ինչ. պէս արդէն ըսողք կան)։ «Այդ ձեր գրած լեզուն մեր խօսածը չէ, այդ գրաբար եղաւ՝ հետեւաբար և մեռեալ. մեք կ'ուզեմք որ մեր խօ. սած և հասկցած լեզուաւ գրէք։» Որով մեր քրտնաթոր աշխատու. թիւնն ու թանկագին կարկատանք պարապն երթան։ Վասն որոյ կար. ծեմ աւելի բանաւոր և շահաւոր պիտի ըլլայ գրաբարը դործածել թղթի վերայ, և վարժարանաց մէջ գրաբարի դասատուութիւնը շարու. նակել։ Իսկ ժողովրդեան հասկնա. լուն դալով, նորա անուս մասն ար. դէն չհասկնար մեր գրած աշխար. հաբարը. նորա հասկցած և խօսած հայերէնն (եթէ խօսի) այս ձեւն է, «Ասօր քէֆ չունիմ, վրաս կէվշէ. կութիւն մը կայ։ — Սա մէյտանը սէյրլի է։ — Հավան լօտօս է։ — Էնիշ աշադա եուվարլանմիշ եղաւ, Լայլն, Լայլն, ինչպէս ամեն ոք դիտէ։

Բայց մեք գրաբարն ուսանելոյ քաջութիւն և երկայնմտութիւն չու. նիմք. երկու առաքինութիւնք որ հեռի են ի մէնջ։ Կը սիրեմք մանա. ւանդ հնարել, հեղինակ լինել. ը. սել կ'ուզեմ աշակերտութիւնը չա. ւարտած՝ վարպետ լինել։ Այս է մեր տունն աւերող մոլութիւնը։

—

Բայց աշխարհաբարին կարկատան. ներուն մէջ ինձ ամենէն հաճելի ե. ղածն է՝ Տէր տիտղոսը։ Քանդի Պարն՝ եւրոպական բառ է. Տէր՝ Գերմաններէն է և քահանայից յատ. կացեալ. Աղ՝ Տաճկերէն. Մէ՛ն՝ Գաղղիերէն. Էֆէնտի՝ Յունարէն. Զե. լէպի՝ Հնդկերէն. Ադը և Խաֆաճ՝ Արաբերէն. Խան՝ Պարսկերէն. ուս. տի Հայերէն տիտղոս մը դտնել հարկ անհրաժեշտ էր. և մեր հայ. կաբանք բազմաշխատ խուզարկու. թեամբ զկնի՝ հանդուցեալ Ռուսին. եան էֆէնտիի գրաբարանէն (գրա. դարանը գրապանակին հետ մի չփո. թեր, կ'աղաչեմ) դտան Տէր տիտ. զոսը և սկսան ամեն յատուկ ան. ուանց կցել։ Թէպէտ այս բառը Տիդրանակերտի Տաճկերէնին առա. ջին վանկը կազմելուն համար՝ դուա. Հայերէն լինելոյն կասկած ունիմ, սակայն հոգ չէ. քանի որ ուրիշ ազգ չկայ զայն դործածող, և քանի որ բազմաթիւ Հայոց վրայ պիտի դնեմք, ուղղ չուղղ կը հայանայ։ Բայց յայտնեմ, Հայք Պէ.քիր անուն չդործածելնուն համար՝ հոմութեան ալ տեղի չկայ...։

—

Իսկ Հայոց ի Պոլիս՝ Հայ ման. կուտն դասագիրք մը մատուցած են մայրենի լեզուին մէջ անսայ. թաք և եղերդական երդաս. թեամբ յաւաջադիմելու համար։ Անունն է Մայրենի ընթերցանութիւն, (եթէ տպա. գրական սխալ չէ եղած Վ.ի տեղ Մ դրուելով։) Սա ծնեալ է ի Տրփ. զիս և յարդարեալ ի Կ. Պոլիս։

Դիպուածով ձեռքս անցաւ ասոր երկրորդ հատորը, (երեւի թէ բազ. մահատոր է,) և հանդուցեան մէկ ժամուս աչքէ անցուցի։ Մէկ եր. կու երես կարդալէ յետոյ՝ շուտ մը վրայի կնքոյն նայեցայ և զարմաց. մամբ տեսայ թէ Հիւանդանոցինը չէր։ Զգիտեմ ինչո՞ւ չէ արժանա. ցել սա այն պատուոյն՝ որում տրւ. ժանացած էին մեր Օրացոյցք...։ Ահա մեծ զրկանք մը։

Հէ՛գ մանկունք Հայոց, ո՛րպիսի խորթ ու կոչտ ճարակ կը մատուցուի ձեր քաղցեալ և ծարաւի մտաց ի լուսաւորութիւն... և այն ժա. մանակին մէջ՝ երբ լուսաւորեալ ազ. գայ կուշտը նստած՝ անոնց հա. գուստը կ'զդեմնամբ, ակնոցն ու դլխարկը կը դնեմք, դոնեը կը դործածեմք, Լայլն, Լայլն։

(Շարունակելի)

ՃԻԶՎԻԹԱԷԱՆ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ

—

Դաւաճանութիւն մը նիւթուած է ըսեր էինք 4-5 տարիէ ի վեր Հայ ժողովուր. դին դէմ, և այս՝ աղետաբեր դաւաճա. նութեան դառն հետեւանքները ի հարկէ կրնան դիւրաւ տեսնել ամեն անոնք որ կայր և խուլ չեն։

Այս դաւաճանութեան վատազդի հե. դինակներն են Թերճէմանը Լէֆէսը անուն Ժէսուէրական լրագրին հրատարակիչները, որք ճիզվիթներէ վարձեալ ստրուկ, ցած, աննշան, անազգի և խայտառակ արարած. ներ են, և չորս հինգ տարիէ ի վեր խեղճ ազգին պատիւը, համարումը և վայելած դարաւոր նուիրադործեալ վստահութիւնը և հաւատարմութիւնը կասկածի ներքեւ ձգելով, մէկ ստրկի ըրին Բ. Դրան և օտարազգիներու առջեւ...։ Այդ թու. նաւոր թերթին հրատարակիչներն թէ մատնիչ, թէ Յուդայի և թէ լրտեսի ցած պաշտօնը կը վարեն ազգին մէջ, և խումբ մը ժողովուրդին տգիտութենէն ու բարեմտութենէն քաջալերուած իրենց ազգակործան ընթացքը կը շարունակեն արձակ համարձակ և օրէ օր ալ խեղճ ժո. ղովրդեան շահերը և նուիրական բաները ոտնակոխ կընեն...։ Այդ դիմակաւոր. ները առտու կանուխ պապականութիւն կընեն, կէս օրին բողոքականութիւն, կէս օրէն վերջը օրթոտոքսութիւն, իրիկուան լուսաւորչականութիւն, դիշերը հրեու. թիւն և վերջապէս կէս գիշերին քանի մը...։ Անհաւասիկ ազգերէս մաս մը այս տեսակ «միւֆտի» լկրտած, անե. րես և անգոյն մարդերու ձեռքէն կըս. պասէ լուսաւորութիւն, դիտութիւն և յառաջադիմութիւն...։

Մէջ ապերախտներու ներկայացուցչ Տ. Գալուստեան անուն մէկը՝ որն որ դըժ. բաղտաբար իր դրածները ինքն ալ չհաս. կընար տակաւին...։ Այնքա՞ն իրեն որ բժիշկ մ'է և դացեր այդ հիւանդանոցաւոր ծախուեր է «Մանդա-ենէ» դէմ սրաքներ արձակելու համար...։ Այդ վատանուն լրագրին նոյն իսկ տէրն էր՝ որ անցեալ տարի, ինչպէս լաւ կը յիշենք, խեղճ ազգատ կնկան մը մէնիոր ձեռքէն յա. փըշտակեր էր խարդախութեամբ, և նա. քը հրաշափառ կերպիւ խայտառակուե. ցաւ...։ Երբ իրմէ բացատրութիւն ու. զեցին այս խարդախութեան համար, այն կինը խեւ է, անոր ըսածներուն կարե. ւորութիւն չտրուիր ըսաւ։ Բայց զարմա. նալին հոն է որ այդ խայտառակ արաս. նատէրը օր մը վերջը այդ Խե՛ ըսած կընկան մէկ նամակը հրատարակեց իր լրագ. բին մէջ...։ Այդ խայտառակ թերթին հրատարակիչներն են, որ ամեն օր ամեն տեղ սրքատչով ազգին մատնութիւններ կընեն քանի մը պաշտօնեայներու, և այդ մատնութեանց փոխարէն գիշերները ա. նոնց պնակը եւ ոսքերը կը լիպեն...։ Այդ վատազգի հրատարակիչներն էին որ քանի մը տարի յառաջ Ղալաթիոյ մէջ Հայ եւ Քիւրտ բանւորներու ունեցած մէկ կռիւը ինդատ Քիւրտերու ջատա. գովեցին, եւ խեղճ Հայերը յանցաւոր եւ անիրաւ ցուցուցին տէրութեան աչքին, թէեւ Մա՛ռ՝ այն ատեն այդ լկրտածնե. րու արժանի դասը տուաւ. այլ ինչ օ. գուտ ատոնք հիւանդներ են, իրենց երեսը թմբուկի կաշի անցուցած են բնաւ բանէ մ'ալ չեն ամչնար։

Այդ Յուդայի ձագերն են որ երեք չորս տարի իրենց սեւերես եւ թունաւոր լրա. գիրը անդադար շողոքորթութեամբ, գո. վեստիք, կեղծաւորութեամբ, մարդա. հաճոյութեամբ եւ պնակալիզութեամբ կը լեցընեն, յատկութիւններ որոնք մաս. նաւորապէս հիւանդներու յատուկ են եւ Պարոնը ՇԻԼԴՈՅ ԿՐԴԻՐՈՅՆԻ ժէզուի. թական խօսքին հետեւելով, ամբողջ ազ. գը թմբրեալ եւ հոգւոյ կարողութիւնը կորսնցուցած տխմար էակի մը դարձու. ցին, եւ այս կերպով յաջողեցան անոր գերեզմանը պեղելու...։ Այդ ապե. րախտներն էին, որ երեք չորս տարի յա. ռաջ, ինչպէս արժանահաւատ բարեկամ մը մեզ կը պատմէ, գացեր քանի մը պաշտօնեաներու ըսեր են թէ «Էֆէն. տիմ, պու միլլէթ... տիր, պիր թաղըմ քէնտի պաշտնատ պէօյիւք թէֆէքքիւր. լէր իտիւօր» եւ այս ցած մատնու. թեան եւ զրպարտութեան վրայ, այն օ. րէն ի վեր անոնց հովանաւորութեան ներքեւ մտած են եղեր. եւ շատ ալ հա. ւանական է որ մինչեւ ցայսօր լրտեսի ամսական կառնուն, ինչպէս որ մեզ կա. պահովեն այս մասին։ Մենք կը ցանինք եւ կը սոսկանք տեսնելով որ ազգին մէկ մասը այդ կերպ վատթար մարդերը տա. կուրն իր մէջ կը սնուցանէ, առանց տես. նելու որ թունաւոր օձ մ'է սնուցածը...։

Այդ միւֆտի եւ խայտառակ և անե. րես հրատարակիչներն են որ սնդուլ և անդադար ազգին ամեն պատուաւոր, արժանաւոր և հայրենասէր դրագէտներու անունը ու պատիւը կը մրոտեն իրենց աբ. բանեակ ու գործիք չ'ըլլալուն համար։ Այդ անամօթներն էին որ ասկէ տարի մը յա. ռաջ Գեր. Խորէն եպիսկոպոսի օտարազգի թշնամիներու հետ միանալով իրենց Արշակա՛ռ մը դարձած թերթին մէջ, ա. նոր ընտանեկան և եկեղեցական անունը ու պատիւը վատահամբաւեցին և թուք ու մուր ըրին...։

Այդ լպիրշ հրատարակիչներն էին կըր. կին որ արժանայարգ Պ. Գրիգոր Նիկո. ղոսեանցի անձին դէմ երկար ատենէ ի վեր խել մը վարձկան անօթիներու միա. ցած ժահահոտ լպրշանքներ ու լրբունք. ներ կը ժայթքեն...։ Այդ խայտա. ռակ թերթին հրատարակիչներն են որ գիշեր ցերեկ դաւ ու նենգութիւն կը խորհին. — կը գործադրեն, ազգին բաղ. մաչխատ վաստակաւորները այսինքն Մա. սիսը և Մանդա-ենէն մամլոյ ասպարէզէն դուրս ձգելու համար, անոնց բարոյական կացութիւնը անդադար խոզերու պէս տիղ. մով լուալէ զատ, նիւթականն ալ վերջերս խանդարելու սկսան անոնց գործերը կամ սակարկութիւնները աւրելով...։

Այդ ժէսուէրի մոլեռանդ ձագերն են որ, գիշեր մը գինետունէ գինետուն պը. տտելով արբեալ վիճակի մէջ, Հայ ազ. գին եկեղեցին և արարողութիւնները ծաղ. բեր և խել մը անպատկառ հայհոյանքներ ըրեր են Լուսաւորչական եկեղեցւոյ հայ. րապետներու յիշատակին դէմ, և պօռա. ցեր են թէ Հայ ազգը «մարդ ըլլալք չունի եթէ Պապին փարախը չ'մտնէ, և մենք պիտի աշխատինք զանոնք հետզհե. տ Պապին մօտեցնել՝ «ակեղն դիպեր տա. լով անոնց...»։ Այդ ճիզվիթ հրատարակիչներն են որ անցեալ Զատկին Սուրբ հինդշաբթի գիշերը Դատը գիւղի եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցած մէկ խայ.

տառակութիւնը պաշտպանեցին և կեսաբացի Հայու մը զխայտառակը ապտակելուն համար ոնիրա և անմոռն կոչեցին, և ուրիշ կերպ չէին կրնար վարուիլ ատոնք քանի որ Հայ եկեղեցւոյ խայտառակն համար վարձուած են ՀԵՂՁԻՆԵՐԸ . . . : Այդ Հայ ազգին երդուեալ թշնամիներն են որ իրենց պճգալի լրագրին մէջ Հայ ժողովրդեան հաւատարմութեան դէմ չի նովի յօդուածներ յերիւրելով այնքան աղէտներու պատճառ եղան, և երկու դրացի ազգերը այսինքն Թուրքը և Հայը իրարու դէմ գրգռելով անհաշտ թշնամի ըրին, և մինչև ցայսօր այդ թշնամութեան և ատելութեան դառն պտուղները դժբաղդ գաւառացիները կը ճաշակեն, անգէտ ըլլալով պատուհասներու իրական պատճառներուն և ամեն բան Աստուծոյ վրայ ձգելով . . . : Տակաւին թուե՞նք այս դաւաճանութեան սարսափելի եղելութիւնները, որոնք կրնան լրագրի մը բոլոր էջերը բռնել, սակայն այսքանն ալ բաւական կը համարենք այն Հայերու որոնք խորհելու կարողութիւն և տեսնելու զորութիւն ունին : Այսքանը բաւական կը համարինք եթէ կրցանք մեր միտքը հասկցնել ողջամիտ ժողովրդեան, որոնք կրնան դատել թէ այդ թերթերանը էֆէնտիներ անուն լրագրին բաղդախնդիր հրատարակիչները ինչ՞ը պիտի ընեն տակաւին եթէ կրկին այս քաջալերութիւնը շարունակուի իրենց մոռ մը ապիկար և կարճ խելք ունեցող մարդերու կողմէ :

3 14 յուլիս 1881 Մ. Գոլոր

Իզմիր

Աֆրիկանքն բարգաւաճումը սերնամէսիյէ, թարաֆըմըզա իրարայէ հիմնէթ օլունան պիր կիւղել վէ շառանը միթալատա թէրճէմէ իլէ, արժ. 5էր Մկրեան Հայրն պիր մէքթուպունուն վէ Շէյխին գարահիսար մէքթուպունուն, վէ էմմալէրինին եէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, պիր գաչ կիւն կէճիքմէտի իչին մասզուր տիւրիզ:

* *

ՎԱՅԵԼՔ

Պու գաւարնալար իչին բէք միւֆիտ վէ բէք իգթիզալը թէրզիլիք ըմսէսինին տէօրտիւնճիսիս տախի բունիմայի զուհուր օլմուշ տուր :

Մէգքիւր բիսալէ, հիչ շիպհէմիզ եօգ տուր քի, խայիճէ գահմէթ վէ ֆէտաքեարլըգլա մէյատնէ կէթիրիլէպիլէքտէ տիր, լաքին շունու պիլմէյիզ քի, աճապա վաճիպէտէն օյան հիւսնի թէվկճճիւհ վէ թէշվիգաթատա կէօրիւլէպիլմէքտէ՞ մի տիր :

Զօգ տէֆա սէօյլէմիշիզ տիր, թէքրարէն սէօյլերիզ, պիզիմ կիւղի միլէթլէրտէ, միւրատ վէ արզու ալունան շէյլերին իքմալ ու պագասը իչին, թէշվիգաթը քէսիլէէ, իհթիեաճը չէտիտ վար տիր. վէ պու տա, էկէրչի ահատտանաս թարաֆընտան, օյամագան տախի, պարի պիրէր ճէմիյէթի մախսուսէ թէշքիլնէրէ օլապիլմէլի տիր :

* *

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԷՎՐԱԳ

Մէգքիւր թիւրքճէ բիսալէյի միւֆիտէնին օն պիրինճի ճիւզի տուխի չէգմէզ տիր :

Պունան սէնէլիկի, թաշրարարիչին, բօսթա իւճրէթիտէ պիրիքտէ օլտուղու հալտէ, պիր ատէտ ելրայի օսմանի օլուպ, վէ Նիւսխէսի էլտէն 2 ղրուշա սատիլմագտա տիր :

Մէգքիւր բիսալէյէ էսէր կէօնտերմէք միւրատ իտէն գամի, իւգէրինի, Խոժանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինատ, Միհրան էֆէնտի մախպասընա եաղըպ, վէ պուրատա տպօնէ եաղըլմագ խոմէյէն զոմիլարին տախի, Խոժանպօլտա Օգճէ-ըար պաշընտը վագը Սէրաֆիմ էֆէնտի գրաամիանէսինէ միւրաճաատ իլլէմէէրի իգթիզա իտէ :

Խապինէյի էվրագը միէսսիլէրի Սամի բաշա զատէ Պագը պէյ իլէ Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյ տիր :

* *

ՄԷՏՐԷՍԻ ՀՈՒԳՈՒԳ

Մէքթէպի հուգուգը Շահանէ տէրսէրինի հավի տիր : Պիլճիս մէմուրիյնը չէրկէյ վէ ատիյէ իլէ, տավա վէքիլէրինէ էլղէմ տիր. այլիր մէէմուրին իչին տախի միւթալատաը լաղրմ տըր. միւթալատա իտէնէր, սէրտտէ պուլունմուշ հիւքմիւնատ տիր :

Հաֆթատա պիր քէրրէ նէչը օրլունուր. Իսթամպոլ իչի սէնէլիկի 70, ալթը այլըղը 40 ղուրուշ. Թաշրարարը իչին սէնէլիկի 80, ալթը այլըղը 45 ղուրուշ : Նիւսխէսի 2 ղուրուշ տուր :

Ղազէթայի մէզքիւրէ ապտնէ օլմագ խոմէյէնէրին, Տիսան եօլունտա, Բէշիտա ըաշա թիւրպէսի գարշըսընտա գրատթխանէյի Օսմանի միւտիրի Սէրաֆիմ էֆէնտիյէ միւրաճաատ իլլէմէէրի :

Մէգքիւր գրատթխանէյէ, Տիսթուր, Մէճէլլէ չէրհի, Ճէղա վէ Թիճարէթի գանունանամէէրի չէրհի կիպի գավանլիի տալիյէ վէ սայիրէ պուլունատուղունտան, թաշրարարատան տախի իսթէնիլտիկի հալտէ կէօնտէրիլճէկի :

* *

ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ

(1722—1728)

ԱՒԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ

ԹԻՖԼԻՍ

Կ-ՊՕԼԻՍ. Փ-Ի. Կոռալ. դպրանոց.

1881

Բաֆֆի Լֆէնտինին թէէլիք քէրտէսի օլան պու գիրթապ էրմէնիճէ օլուպ, իլքի ճիլտի 440 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու, վէ բէք կիւզել սուրէթատ վէ էյի քեաղըտ իւզերինէ թապ իսիլմիշ պուլունտուղու հալտէ, վէ իլքի ճիլտի պիրլիքտէ պաղրատթըմըշ օրտուղու թագգիրատ, պիր պուչուգ գարպոն գէյմէթի թախսիս իսիլմիշ տիր :

Նասրլէքի իսմինտէն տախի անլաշըլմագտա տըր, մէղգիւր գիրթապ, թարիխտէն պահս իտէր պիր կիւզել օրման տըր քի, օղուանալարըն հէմ թէլէզգիւղ վէ հէմտոէ խոթիֆատէ իտէճէկինտէ հիչ շիւրհէ եօգ տուր :

Հէր նէ գատար թիֆլիսատէ թանզիմ վէ թագ իսիլմիշ իսէ տէ, լիսանը էօյէ պիզիմ իչին անլաշըլմասը կիւճ սուրէթատէ օլմանբզ, իլա բէք կիւզել անլաշըլըր սուրէթատէ տիր :

* *

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՌՆ ԵՒ ԿՆՈՋ

Հեղինակ

ՏՕԳԹԷՕՐ Է. ԳԼԷՄԱՆ

Բարիզի բժշկական ճեմարանէն

Թարգմանեց 1877է գպրոցականներէն

Ե. Արմ-էր

Թէ ինչ պէտք է գիտնան ամուսնացողք իրենց ամուսնութեան նպատակնէրը. — Ինքզինքնին սիրցնելու միջոցները. — Ամուսնութեան ազդեցութիւնն ամուսնոյ ֆիզիքական և բարոյականին վրայ. — Ծնընդական գործառնոյց առողջաբանութիւն. — Անկարողութիւն և իր դարմանները. և այլն և այլն :

Այս խիստ օգտակար գիրքը որ թէ ամուսնացելոց եւ թէ ամուսնութեան պատրաստուողներու ընթերցման անհրաժեշտ է, կը ծախուի ամեն դրավաճառաց քով :

Գին 8 ղուրուշ

* *

ԹԱՍՀԻՀ

Խօսակցութիւն սէրնամէսիյէ, տիւնքի նիւսխէսիվրտէ սէրճ իտիլէն պէնտին իւչինճի սիմիտնու 30 վէ 31 ինճի սահիրլարընտա քի «իմամատորական» վէ «բանասիրական» լուղէթլէրի «իմամատորականական» վէ «բանասիրականական» օրուպ, վէ մէզքիւր սիմիտնուն 48 ինճի սահրբնտա քի «ամէն» լուղէթի տախի «այո» օրաճագ տիր :

ԻԼԱՆԱԹ

Կիւմիշ Հանի քէօյիւ մատէնի հասրլարընտան երիկրամի իլքի պին տէօրթ եւզ եէմիշ պէշ տիրհէմ սէքիզ գրամ սիմի խարիսին պիլ միւզայիտէ բէչին ագչէ իլէ ֆիրուխթը մուդարրեր օլմազա, մահը հարին օն պիրինճի ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ սահթ տօգուզտա միւզայիտէսի խիթամ պուլուճաղընտան, մէգքիւր սիմին իշթիրատընա թարիպ օրանարքն ալ վագիտա տէկին մանիսէ խապինէյի ճէլիւէսի տայիրէսինտէ, օրման վէ մատէն մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէէրի իլան օլունուր :

Իմարատթը տիրէ վէ խասթախանէ իչին տօգտան եէտի սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան չուպատթը ղանէթինէ տէկին տօղուղ այլըղ լիզուտի օլան լուչ պին պէշ եիւզ քիւսիւր գէյէ պիրինճի Հալէպ եաղընը էմանը չէհրի մուայնէէն օլան մըղտարքն թէսլիմինտէն օթուզ պիր կիւն միւրուրինտէ իսիա օլունմագ չարթը վէ չէրայիթի տայիրէ իլէ իճրա օլունան միւնագաշասընտա պէհր գըլէսի ան իրի զուրուշ օթուզ բարատա թալիպի էօհտէսինէ պուլունտուղունա, վէ թէմմուզսուն տօղուզունճու բէնչէմպիհ կիւնիւ սահթ տօգուզնա գարարը վիրիլէճէկինէ պինտէն, նօգտանը յլա իսիայէ թալիպ օրանլարը, էվգաֆը հիմատեուն խաղինէսի իտտրէ մէճլիսինէ կէլմէէրի, վէ ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ թէնղիլ իտէն օլտուղու հալտէ գապալ օլունճաղը իլան օլունուր : 1—2

---

34 վէ 36 . . 115,200 . . . Գալաթատա, Պէրէքէթ զատէ մահէլլէսինտէ, Վոյվոտա ճատտէսինտէ, պէր մուճիպի խարիթա, 287 զիրա պիր գրթա արսա : . . . 45,000 . . 32,500, Պէյօղլունտա, Գուլէ գարբուսունտա, Այթընճը տայիրէ գարշըսընտա, պէր մուճիպի խարիթա : 150 զիրա պիր գրթա արսայի վագֆիեէ,

Պալատէ մուհարրէր արաալարը, իչ մահ զարֆընտա մուայնէն օլան եէտի հաֆթա միտտէթի իլանընտան պիրինճի իլան միւտտէթի օլան 97 սէնէսի, թէմմուզունուն ալթընճը բաղար իսթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրունեիկիրմինճի բաղար իրթէսի կիւնիւնէ տէկին օն պէշ կիւն միւտտէթինտէ միւզայիտէ իճրա գըլընճաղընտան, թալիպ օլանլարըն, էյեամը մէզքիւրէտէ մահկուլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, ըէյ ագճէլէրինի թէսլիմի խազինէ իտէրէք միւզայիտէսինտէ պուլունմարը լազըմ կէլճէկի, պիրինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր :

Խատ վէ խարճը ֆրունարբ իլէ, էրզազբ ումմուիէ անպարը իչին տրնանճագ օլան տաղ իղլէրտէն, պիրինճի Խէրսոն տաղ իղլինին պէհէր չուվալը 140, վէ Իրինճխինին 130, վէ Լիչինճիսինին 120, վէ պիրինճի Մաճար տաղ իղլինին 240, վէ Իքինճի Եէրլինին 115, վէ Լիչինճիս Եէրլինին 110 գուրուշտա թալիպի Իհտէսինտէ օլուպ, Իշպու թէմմուզու բուսինին 13 Իունճիս բաղար իրթէսի կիւնիւ գարարը դաթիսի վիրիլճէք տիր : Թէնղիլ լէ իմասընա թալիպ օրանարքն, էվվի մէզքիւրտէ սահի 5էն 10ա գատար, խաղինէ յի խասսայի Շահանէէ միւրաճաաթ իլլէմէէրի : 2—3

Թէք վէ թագբմ եայլը վէ եայրը ալթուն կիւմիշ վէ լասանէ իւզերինէ հէր նէվ տիշ իսնդի ուսհուլէթլէ իսթիմալ իմարիէք վէ աղբզ աղբրը իլէ տիշ սանճբարընը սէրլէն տէֆ իմէք, հաֆթալը տիշլէրի թէմիզլէյիպ չիրիսիւշ տիշլէրի տօղատուրուպ թամիր իմէք, վէ ախէրլէրինէ իսմալ իմարիպ գուրանամանտարարքն տիշլէրինի տախի, գուրանարիմտագ իւպրէ, Մահմուտ բաշա պաշը չարչուի քէպիր տէրանինտէ Զատխանը խան գարշընտա 11 նօմէրօրու օտատա մուգիմ վէ հէնուզ հիչ պիր տեսարան պու մէհարէթատէ Տէրսատատէթատէ էմմալի կէլմէմիշ նատիր իւլ ագրան պուլունան Ցակոբ Բէմզի էֆէնտիէ միւրաճաաթ իտէն զէվմիզ քիրամընն հէր հալտէ մէմնունուն օլաճագլարը տըզ վէ իլան օրունուր : 13—15

ԻՆԿԻԼԻԶՃԷ — 6 ՕՐՔԷՆ :

Սէքիզ սէնէտէն պէրու, Էհալիմիզճէ թափիրէ իմէք իւզրէ պիր չօգ թէճրիպէլէր իլէ թէպէյլերին էլլէտիկիմիզ էն խաս, էն գրատա, վէ լիսան էօյրէթմէք իչին էն սուհուլէթլի եէնի գայիսէմիզի իսթիմալ իտէրէք, երինէ պու տէֆա մէյատանէ կէլիրիզ, գահիէն սեօզ վիրէպիլէրէք, քի հէր նէ գապիլ. Եէմատ օլուր իսէ օրուն, Ինկիլիզճէ տէրսիմիզէ թալիպ օլուպ, կիւնտէ պիր սահթ օրարագ եալընը ալմը այ տէվամընա հիմմէթի իտէնէրէ քիֆտանէթի իտէր մըզ տարընտա Ինկիլիզճէյի անլամագ, սեօյլէմէք վէ եաղմուգ էօյրէթճէյիզ։ Ֆիւահաճա տախի պիւյիւք գօլայլըգ վիրմիշիզ տիր : Արզու իտէն, Ուզտուն չարչըտա Ֆռէնկիան քիմագխանէսինէ թէշրիֆ :

Բ. Յ. Վարդ-էանց

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՋ ՊԻՐ ՇԷՖ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳԵԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղդէթու միւշթէրիլէրիմի մէճմուն իթմէք իւզրէ, թահքը թէէմինէ ալընմը օլարագ, 500 միլիօն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Ասիւրանս Ֆինանսիէր նամ շիրքէթիլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլ ճէք գուրարար վասրթասըյա, հիչ տէյլի իսէ, հէր պիլէթին ֆիւեաթը օլան 100 ֆրանգը թէէտիսեէսին թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հակը ճէնս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ադչէ զայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախօտ բրօմէսլէրինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլ ճէք գուրարար վասրթասըյա, պէհէրինէ ալրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասիւրանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթասընա հաղրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մահկէմ էմանէթէն գօնուրմուշ օրմասրյա, թէէմին իտրմիշէր տիր։ Պինանէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրօմէսլէրինտէն վագը օլաճագ ադչէճէ քեաֆֆիէյի զարար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայպ իթմէէրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմէսլէրիմին իւզէրինտէ թալէինի տէնէեէպիլիր։

Սէնէսի դէօրդ դէֆա գօրաաը լէ+էլէճէ+ օլան Մաճ-ըիրան էրալեէրէրին 1870 սէնէսի գօրաաը.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԷՐ · — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին

Սէնէսի իւ-դէֆա գօրաաը լէ+էլէճէ+ օլան Պաբ Կրան գոսֆալաը գօրաաը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻՑԵԼԷՐ · — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.

Սէնէսի դէօրդ դէֆա գօրաաը էէչէսի օլանճաք օլան Ալէքիրիա եահամը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԼԷՐ · — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօբրիւ եադընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ԵԱՆՂԷՆԱ ԳԱՐԹԷՔ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻԾ ԷՆԴ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԼ

Նոր Լանդրա վէ Էդինբուրկ Եանընը սիկուրթա գումբանիասը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000
Իսթէնմիշ սէրմաեէ	450,000	
Եանընը շիւպէսինտէն հասըլ օրմուշ իհթիեաթ ադճէսի	1,156,690	1,660,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սահի		976,119

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նոր Լանդրա Եանընը վէ Էդինբուրկ գումբանիասը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ		3,000,000
Իսթէնմիշ սէրմաեէ	150,000	
Եանընը վէ էմմուր շիւպէսինտէն հասըլ օրմուշ իհթիեաթ ադճէսի	525,000	675,000
1878 տէ սահի, քեարը		4050

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընն ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ ահէնթօսու նապ օլունմուշ օրուպ, եանկընը վէ էմմուր սիկուրթասը իչին չօգ գօլայլըգլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղպէթու էհալիսինէ իլան իտէր :

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թութտուգլարը էպիեեէլէրի, պէյնլերինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր : Եանընը սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայլըգլար իէպիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրլեր :

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ ճիվար չէհրը վէ քէօյլերտէ էպիեեէ սիկուրթաեա թութտուգ տըր :

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Գամիսիոն խանը քէօչէպաշընտա տէմիր քէօբրիւեէ նազիր օլան օտաեա միւրաճաաթ իլլէմէէրի :

Մէզքիւր Գումբանեալարը ահէնթօսու
ՀՕՀՆ ԲՈՒՌԻ
վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ

ՍԱՐՍԱՓԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՓՈՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 19 յուլիս

Ինկիլիզ	գօնսոլիտ	101-7/16
Իսհամը	Ումումիէ աշըլարը	15-9/16
»	» գարանտոր	15-5/8
1865	Իսթիդրաղը	17-5/8
1869	»	17-1/4
1871	»	78-
1872	(Պօնսիս Թրէզոր)	28-
1873	»	17-
Օսմանլը	Պանգասը	15-7/8
Բուլսա	Իսթիդրաղը 1873	91-1/4
Մըսըր	Իսթիդրաղը պիրլէշմիշ	78-1/4
»	Իսթիեաղլը (չըմէնտը.)	98-1/2
Տէվլէթի Ալէքսին	1877 Իսթիդ. բաղը	90-1/4
Տաքրա սանիեէ		77-3/4
Մըսըրըն Ռօչիլտ	Իսթիդրաղը	97-1/2
877	Մահարիսթան Իհամը	100-5/8
Գամպիս	Բարիզ	—

Բարիս, 19 յուլիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	85-42 1/2
»	» 5 %	119-40
Իսհամը	Ումումիէ աշըլարը	15-90
»	» գարանտոր	15-75
1865	Իսթիդրաղը	85-
1869	»	84-
1873	»	86-
Բուլգէրի	չըմէնտը. Թահվիլա.	52-75
Օսմանլը	Պանգասը	648-75
Գրէտի	Լիոնէ	935-
Բուս	ֆոնտսու 3 % (1877	93-11/16
Բուսիանըն	Շարք իսթիդրաղը	41 5/8
Իթալիա	ֆոնտսու	90-40
Մըսըր	Իսթիդ. պիրլէշմիշ	398-25
Իսբանեա	Խարիճի իսթիդրաղը	26-5/4
Գամպիս	Լօնտրա իւզէրինէ	25-23

Բարիս, (Պուլվար) 19 յուլիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	119-35
Իսհամը	Ումումիէ	15-90

Վիէննա, 19 յուլիս

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	-
Բուլգէր	տէմիր եօլ Թահվիլաթը	-

ԳԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱԼԱՐԸ

Լոհ. Ումմ.	յուլիս 7 ագշմ. գբ.	17-
» »	յուլիս 8 պգհ. աչ.	16-55
» »	Լն եիւքսէք	16-36
» »	Լն աշաղը	16-38
» »	Սաաթ 5 տէ	16-39
1863	Իսթիդ. (Մուքօն) 6 % ֆ.	84-
1865	» » 6 % ֆ.	85-
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	84-
1872	» (Պօնսիս Թրէզոր	27-1/2
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	82-
Բուսիէի	չըմէնտրֆէր	50-1/2
Բաքոր	դուրուշ	58-
Հէվալէսիզ	»	65-
Ադչէ	ֆայիզի %	7-

ԱԳՕՏՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	6-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-12
Իսթանպոլ Պանգասը	11-15
Սօսիէթէ Օթման	3-35
Թրամվայ 5 %	450-
Լավրիօմ (մատէն)	145-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-26
Ֆրանսըզ ալթունու	87-22
Բոլ	90- 6
Գրիմից ալթունու	31-10
Պէեազ մէճիտիյէ	107-18
Մէթալիք	206-
Գէշիք	208-1/3
Ալթընըզ	126-
Պագըր	670-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	83

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1030-
Էն աշաղը	1030-
Սաաթ 5 տէ	1030-

ՍԱՀԻՊ ԽԱՋԷԹԱ — ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ